

Sygn. akt II Ca 818/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. W. i H. W.

przeciwko (...) Związkowi (...) z/s w W.

o ustalenie

na skutek apelacji wniesionej przez powoda H. W.

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 4 lutego 2022 r.

sygn. akt I C 4713/17

oddala apelację;

zasądza od powoda H. W. na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Powód H. W. wniósł o ustalenie, że odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki nr (...) w Rodzinnym Ogródku Działkowym (...) w S. jest bezpodstawna. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Postanowieniem z dnia 14 listopada 2018 r. Sąd na podstawie art. 195 § 2 k.p.c. zawiadomił D. W. o niniejszej sprawie.

W piśmie z dnia 15 lipca 2019 r. D. W. wskazała, że popiera H. W., wnosząc o wyjaśnienie sprawy. Następnie D. W. wskazała w piśmie, że popiera swojego męża i prosi o pozytywne „załatwienie jej prośby”. Wobec tego uznano, że pismo D. W. należy rozumieć w ten sposób, że przystąpiła do sprawy po stronie powodowej.

W piśmie procesowym z dnia 3 czerwca 2020 r. pozwany wniósł o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od H. W. i D. W. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty

skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. W pozostałym zakresie strona pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko.

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, wyrokiem z 4 lutego 2022 r., wydanym w sprawie o sygnaturze I C 4713/17, w sprawie z powództwa H. W. i D. W. przeciwko (...) Związkowi (...) z siedzibą w W., w punkcie 1. oddalił powództwo; w punkcie 2. nie obciążył powodów kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia faktyczne i rozważania prawne przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (k. 261 – 266v).

Apelację od powyższego wyroku, wywiódł powód H. W., zaskarżając powyższy wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1. oddalającego powództwo.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

całkowite pominięcie, iż można użytkować działkę w ROD nie deklarując chęci bycia członkiem (...) albowiem ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych opiera się na założeniu, które polega na tym, iż prawo do działki jest niezależne od przynależności organizacyjnej (art. 2 pkt 1 ustawy o ROD),

błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż z faktu ponoszenia przez powodów kosztów związanych z utrzymaniem działki tj. uiszczenia opłat naliczanych przez pozwaną nie wynika uprawnienie do korzystania z działki w sytuacji której sama pozwana traktowała powodów jako nie tylko działkowców, ale jako członków albowiem opłacali oni również składkę członkowską, która winna być uiszczana tylko i wyłącznie przez członków, a nie przez działkowców, a nadto w sytuacji w której Prezes pozwanej rozmawiał z Panią J. K. W. tj. poprzednikami powodów, by oni zawarli umowę przeniesienia praw do działki.

naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie zeznań świadków i powodów jedynie za częściowo wiarygodne, w tym odmówienie im wiarygodności w zakresie uzyskanych przez nich od Prezesa informacji odnośnie sposobu załatwienia sprawy poprzez przeniesienie przez K. i J. małżonków W. prawa do działki na rzecz powodów, czego najlepszym dowodem jest potwierdzenie przez samego Prezesa, iż udzielił on informacji powodom, iż przedłożone przez nich umowy dot. przeniesienia praw do działki są nieważne ale nie dlatego, że zostały podpisane przez nieupoważnione osoby, ale dlatego, iż podpisy na nich naniesione nie zostały potwierdzone przez notariusza.

Wobec powyższego, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i obciążenie pozwanej kosztami postępowania w całości, oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o jej oddalenie w całości, oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenie faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za własne.

Należy ponownie podkreślić, że przedmiotem postępowania nie było to, czy zasadnie K. i J. W. zostali pozbawieni członkostwa w (...) (to zostało ocenione przez Sąd w sprawie VII C 1070/13), ani też to, czy (...) powinien zawrzeć obecnie nową umowę z powodami jako kandydatami do działki.

Podstawą żądania zgłoszonego przez powodów był art. 41 ust.7 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych. Przedmiotem niniejszego postępowania było wyłącznie żądanie ustalenia, że odmowa zatwierdzenia praw do działki (...) w ROD (...) była bezpodstawna. Jak zatem słusznie podkreślił Sąd I instancji, istota sprawy sprowadzała się

do oceny zasadności konkretnej czynności prawnej, jaką było podjęcie uchwały przez zarząd ROD (...) o odmowie zatwierdzenia przeniesienia praw do działki. Konieczne było zatem zbadanie, czy umowa dotycząca przeniesienia praw do działki na podstawie której wydano powyższą uchwałę, była prawnie skuteczna. Badając zasadność tak sformułowanego żądania pozwu Sąd Rejonowy poczynił rozważania prawne, które zasługują na aprobatę.

Zważywszy na przedmiot postępowania odmiennego rozstrzygnięcia nie może uzasadniać przywołany w apelacji argument, iż można użytkować działkę w ROD nie deklarując chęci bycia członkiem (...) albowiem ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych opiera się na założeniu, które polega na tym, iż prawo do działki jest niezależne od przynależności organizacyjnej (art. 2 pkt 1 ustawy o ROD).

Jak słusznie wskazał Sąd I instancji ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych weszła w życie w dniu 19 stycznia 2014 r. i na jej mocy utraciła moc ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych. Stosownie do art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r., z dniem jej wejścia w (...) Związek (...), o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, stał się stowarzyszeniem ogrodowym w rozumieniu tej ustawy i zachował osobowość prawną, a jednostki organizacyjne i organy samorządu (...) Związku (...), o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, stały się jednostkami organizacyjnymi i organami stowarzyszenia ogrodowego, o którym mowa w pkt 1; członkowie tych organów zachowali mandaty.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. przez działkowca rozumie się przy tym pełnoletnią osobę fizyczną uprawnioną do korzystania z działki w rodzinnym ogrodzie działkowym na podstawie prawa do działki.

Nie budziło wątpliwości Sądu Rejonowego, że powodowie zawarli w dniu 1 czerwca 2015 r. z K. i J. W. umowę dotyczącą przeniesienia prawa do działki. Umowa została zawarta we właściwej formie, a więc z podpisami notarialnie poświadczonymi. Powyższe zostało wprost uregulowane w przepisie art. 41 ust. 1 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1073), zgodnie z którym działkowiec w drodze umowy może przenieść prawa i obowiązki wynikające z prawa do działki na rzecz pełnoletniej osoby fizycznej (przeniesienie praw do działki) – umowę zawiera się w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Sąd Rejonowy oddalając powództwo o ustalenie, że odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki jest bezpodstawna stwierdził, iż w dacie zawarcia umowy z dnia 1 czerwca 2015 r. (przeniesienia prawa do działki) zbywcom działki – J. K. W. nie przysługiwało już prawo do działki w ROD (...) i nie mieli oni statusu działkowców. Powód w swojej apelacji podniósł natomiast zarzut, że prawo do działki jest niezależne od przynależności organizacyjnej w świetle art. 2 pkt 1 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, a zatem powodowie skutecznie nabyli prawo do ww. działki. W tym zakresie należy zgodzić się ze skarżącym, że na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych zdecydowano, że korzystanie z działki w ROD opierać się będzie jedynie na prawie do działki, a ewentualna przynależność do stowarzyszenia prowadzącego ogród będzie dla możliwości korzystania z działki irrelevantna. Zrezygnowano tym samym z koncepcji ścisłego związania prawa do działki z członkostwem w stowarzyszeniu ogrodowym. Powyższe nie może jednak prowadzić do stwierdzenia, że na skutek zawarcia wskazanej umowy doszło do skutecznego przeniesienia prawa do działki na rzecz powodów. Jak słusznie podkreślił Sąd Rejonowy, zasadniczo nikt nie może przenieść skutecznie na inną osobę prawa, którego sam nie posiada. W niniejszej sprawie w zasadzie bezspornym było, że J. K. W. w chwili zawarcia umowy nie posiadali prawa do działki.

Nie budziło wątpliwości Sądu I instancji, że doszło do podjęcia we właściwej formie uchwał, dotyczących pozbawienia K. i J. W. członkostwa i prawa do działki. Zasadność podjęcia tych uchwał była już wcześniej przedmiotem oceny w sprawie VII C 1070/13. Sąd uznał wówczas, że uchwały były zgodne z prawem, co stało się podstawą do uwzględnienia powództwa o wydanie działki. Sąd w niniejszej sprawie podzielił ocenę prawną dokonaną w sprawie VII C 1070/13. Działka w rodzinnym ogrodzie działkowym miała bowiem służyć zaspakajaniu potrzeb użytkownika i jego rodziny w zakresie wypoczynku i rekreacji oraz prowadzenia upraw ogrodniczych, z wyłączeniem potrzeb mieszkaniowych i wykonywania działalności gospodarczej. K. i J. W. korzystali tymczasem działki w celach mieszkaniowych.

Wobec powyższego, K. i J. W., nie będąc członkiem zwyczajnym (...) i będąc wskutek tego pozbawionymi prawa do spornej działki nr (...) położonej w S. przy ul. (...), nie mogli skutecznie przenieść na powodów praw do tej działki, na podstawie umowy o przeniesieniu praw do działki z dnia 1 czerwca 2015 r. Zważywszy na całokształt poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych nie sposób wywieść prawa do działki na tej podstawie, że pozwana również w dacie zawarcia umowy wystawiała na J. W. i K. W. rachunki. Bez znaczenia dla oceny skuteczności przeniesienia prawa do działki nr (...) jest to, że powodowie przeprowadzili na nieruchomości znajdującej się ww. działce remont oraz, że H. W. uiszcza na rzecz pozwanego opłaty z tytułu korzystania z działki nr (...).

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy zasadnie oddalił powództwo o ustalenie, że odmowa zatwierdzenia przeniesienia praw do działki jest bezpodstawna. Sąd Okręgowy nie dopatrył się naruszenia prawa materialnego w szczególności art. 2 pkt 1 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych i prawidłowo ustalił, że zbywcy działki nie posiadali de facto do niej praw, w chwili zawarcia umowy z dnia 1 czerwca 2015 r. Nie zachodziły zatem przesłanki do ustalenia, że odmowa zatwierdzenia praw do działki (...) na mocy uchwały Zarządu ROD (...) w S. nr (...) z dnia 20 czerwca 2015 r. była bezpodstawna.

Kwestią całkowicie poboczną były okoliczności związane z ponoszeniem przez powodów kosztów związanych z utrzymaniem działki tj. uiszczenia opłat naliczanych przez pozwaną, czy też ewentualna wskazówka uzyskana w czasie rozmowy od Prezesa dotycząca przeniesienia przez K. i J. W. prawa do działki na rzecz powodów. Sąd Rejonowy nie naruszył w tym względzie przepisu art. 233 § 1 k.p.c., dokonał należytej oceny dowodów, zarówno zeznań świadka jak i powodów.

Powód nie przedstawił takiej argumentacji, która dawałaby podstawy do podważenia oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji.

Słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym te zeznania, z których miało wynikać, iż F. B. miał informować o możliwości zawarcia umowy dotyczącej przeniesienia praw do działki, wtedy kiedy K. i J. W. nie mogli tego skutecznie uczynić z uwagi na pozbawienie ich praw do działki. Sąd wskazał przy tym, że być może z uwagi na przypuszczalny brak precyzji wypowiedzi podczas rozmów, bądź też brak wykształcenia prawniczego i wiedzy o obowiązujących unormowaniach w tym zakresie, K. W. i powodowie mogli rozumieć sytuację w ten sposób, że nadal mogą być przez K. i J. W. przeniesione prawa do działki na rzecz powodów.

Trzeba podkreślić, że ewentualne sugestie prezesa pozwanej dotyczące możliwości przeniesienia praw do działki, nawet jeśli wprowadziły stronę powodową w błąd, to nie mogło to doprowadzić wniosku, że czynność prawna powodów była prawnie skuteczna.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy nie dopatrył się naruszenia prawa materialnego i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powód winien zwrócić pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Alina Szymanowska